

بررسی زندگی و مشکلات حاشیه نشینی و اقدامات صورت گرفته و

راهکارهای حل موضوع

(مورد مطالعه حاشیه نشینی های شمال شهر تبریز)

"دکتر افشین سفاهن"^۱، "حمیده درشته"^{۲*}

۱- گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور، واحد تهران

Safahan.daneshjo@gmail.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد، گرایش مسکن و بازآفرینی شهری

Doroshteh.map@gmail.com

چکیده

حاشیه نشینی و مسکن حاشیه نشینان موضوعی است که همواره از جانب متخصصان در حیطه های مختلف از جمله جغرافیا و برنامه ریزی شهری، شهرسازی، جامعه شناسی اقتصاد و علوم اجتماعی مورد بررسی قرار می گیرد. اما خلاء مطالعات راهبردی باعث شده این مطالعات تئوری، کمتر به راهکاری عملی در جهت بهبود وضعیت مسکن حاشیه نشینان مبدل شود. از طرفی تهیه مسکن با استانداردهای شهری از توان این قشر خارج خواهد بود. استفاده از بودجه عمومی برای این کار نیز علاوه بر اینکه فشار اقتصادی بالایی را بر شهر وارد خواهد کرد باعث رشد و گسترش حاشیه نشینی خواهد بود. از طرفی بی توجهی به آن نیز نمی تواند مسائل و مشکلات ناشی از وجود چنین مناطقی را رفع نماید.

حاشیه نشینان بیشتر افراد مهاجر و روستایی و عشایر هستند که اغلب فاقد مهارت لازم شهری بوده که به بهانه عدم توجه اقتصادی، عدم حمایت از مشاغل بومی و پایه ای در روستاها و از سوی دیگر پدیده های طبیعی از قبیل سیل، خشکسالی و غیره و نیز به دلیل عوامل جاذب شهری زادگاه خود را ترک کرده و به شهرها روی می آورند.

مقاله حاضر با هدف بررسی مسائل و موضوعات و مشکلات موجود در حاشیه نشینان شمال شهر تبریز و راهکارهای پیشنهادی در جهت حل و پیشگیری برخی از معضلات موجود در آن مناطق و کارهای صورت گرفته از سوی ارگانهای مختلف در این ناحیه از تبریز و ساختار کالبدی فضایی آن می باشد.

به دلیل ابعاد وسیع حاشیه نشینی در تبریز و رشد روز افزون آن، این شهر بعنوان، گزینه مناسبی برای مطالعه ابعاد و علل گسترش حاشیه نشینی تشخیص داده شده است و مطالعات و برنامه های گسترده ای در این خصوص از جانب پژوهشگران و محققان و مهندسين مشاور صورت گرفته است.